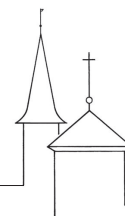

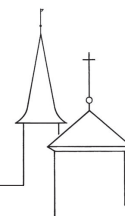
Visitasberetning fra Ris sokn til visitas av biskopen november 2019

INNHold

Program for bispevisitas i Ris menighet	side 3
Tro og tjeneste gir oss tilhørighet!	side 5
Grunnlag og særpreg	side 5
- Geografi	side 5
- Demografi	side 5
- Språk og kultur	side 6
- Tradisjoner	side 6
- Teologi og spiritualitet	side 6
- Skole og utdanning	side 6
- Det som kjennetegner situasjonen til barn, ungdom og familier	side 7
- Fritidsaktiviteter	side 7
- Sosiale forhold	side 7
- Barne- og ungdomskultur	side 8
Ris menighet: Administrasjon og frivillighet	
- Stab	side 8
- Lokalteter	side 9
- Rishaven menighetsbarnehage	side 9
- Aktiviteter	side 9
- Utvalg	side 9
- Holmenkollen kapells venner	side 10
- Kommunikasjonsarbeid	side 10
Gudstjenesteliv	side 10
- Kirkelige handlinger	side 11
- Musikk og kultur	side 11
Trosopplæring, inkludering og tilrettelegging	side 12
- Barn og unges medvirkning	side 13
Diakoni	side 13
- Misjon	side 14
Utsikter	side 14
Til slutt	side 15
Vedlegg	
- Vedlegg 1: Statistikk for Ris sokn 2010-2018	side 16
- Vedlegg 2: Årsregnskap 2018 drift	side 17
- Vedlegg 3: Driftstilskudd	side 18
- Vedlegg 4: Kirkebyggene Ris og Holmenkollen	side 19
- Vedlegg 5: Liste over kirkens og kapellets inventar	side 21
- Vedlegg 6: Karskisse Ris	side 22
- Vedlegg 7: Kartskisse Holmenkollen	side 23

Program for bispevisitas i Ris menighet 13. og 19. - 24. november 2019

Onsdag 13.11 kl. 10-16-00

Biskopenes individuelle samtaler med Stab:

10.00	Andreas Seierstad	Leder av MR
10.30	Ida Karoline Dørsjø Kristiansen	Menighetssekretær
11.00	Terje Baugerød	Organist Ris
11.30	Lunsj	
12.30	Petter Amundsen	Organist Holmenkollen
13.00	Tore Bø	Vaktmester
13.30	Line Lindholm	Kapellan
14.00	Pause	
14.15	Arnfinn Eng	Kapellan
14.45	Thea Ryder	Trosopplærer
15.15	Christian Fosse	Daglig leder
15.45	Jan-Erik Heffermehl	Sokneprest

Tirsdag 19.11

Stab og Skole – vi møter dagens og morgendagens menighet

09.00	Gudstjeneste med Stab	MR ledere inviteres
10.00	Stabsmøte, samtale med staben	Stab + deltidsansatte + MR-leder
11.30	Lunsj	
12.30	Besøk Rishaven menighetsbarnehage	«Møt, tegn og spør en Biskop»
13.30	Besøk Ris skole	Møte klasse og ledelse, «spør en biskop»
15.00	Pause	
18.00	Speiderkveld	På Gaustadjordet
19.30	Besøk på Tirsdagssamlingen	Samtale om søndagens tekst

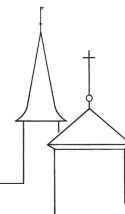
Onsdag 20.11

Kirken og lokalmiljøet – fremtid og muligheter

09.30	Møte med bydel	Bydels administrasjon + Salto-leder «Hvordan handle sammen i vår bydel»
11.30	Orientering om Holmenkollen kapell	v/ Petter Amundsen
11.45	Lunsj	Kjellerstuen i kapellet
12.15	Møte med Holmenkollen Kapells venner	«Vi løfter kirken sammen»
13.30	Møte med Skimuseet og Skiforeningen	«Kapellet som en del av skianlegget»
15.00	Pause	
18.00	Menighetsfest	«Ris menighet, det er oss.» Idemyldring

Ferdig ca. kl. 21.00

Torsdag 21.11

Eldre og unge - institusjon og trosopplæring

10.00	Møte Vinderen bo- og servicesenter	Møte med representanter for servicesenteret
11.30	Gudstjeneste på Vinderen bo- og servicessenter	
12.00	Lunsj	
12.45	Møte på Vestre Aker Frivillighetssentral	
13.45	Prekensamtale med prestene	
14.30	Pause	
14.45	Kaffe	
15.00	Praktisk gjennomgang av Ris kirke	
16.00	Dåpsmøte	Vi møter alle som skal døpe i desember
17.00	Middag for alle	
17.30	Familiekor	
18.00	Tweensing	
18.30	MR	MR-leder ønsker velkommen, biskop leder videre
20.30	Risk (Ungdomsklubb alder 14-19 år) Spa- og velværekveld!	Avslutning med Biskop

Lørdag 23.11

Diakoni – kirke for alle

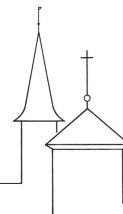
12.30	Lørdagskafèen	Kafè for psykisk utviklingshemmede

Søndag. 24 11.

Visitagudstjeneste – mer himmel på jord

10.00	Forberedelse til festgudstjeneste
11.00	Festgudstjeneste i Ris kirke
12.15	Kirkekaffe i Menighetshuset
12.45	Visitaforedrag

Tro og tjeneste gir oss tilhørighet!

Menighetsrådet ønsker at Ris menighet skal skape tilhørighet, næring for tro, opplevelse av fellesskap og utfordre til tjeneste. Slik ønsker vi at så mange som mulig kan kjenne Ris som sin egen menighet.

Ris menighets oppgave som en åpen folkekirke, der man kan komme på gudstjeneste, konsert, eller komme innom for en stille stund, gjør Ris kirke og Holmenkollen kapell til viktige steder for mange mennesker. De gir et sterkt preg av lokalsamfunnets bærende kraft.

Vi i Ris menighet arbeider nært opp til Oslo bispedømmeråds verdier:

Åpenhet: Vi vil ha en åpen og tydelig kommunikasjon

Kvalitet: Vi vil være kompetente og oppdaterte medarbeidere innen hver våre fagfelt

Engasjement: Vi vil stimulere hverandre til engasjement, refleksjon og utvikling i arbeidet.

Respekt: Vi vil anerkjenne alles likeverd gjennom å inkludere, bygge tillit og opptre troverdig.

Vi tror at gjennom disse verdiene kan det spire og vokse frem en tro hos mange som har bærekraft. En tro som peker på Ris kirke og Holmenkollen kapell som en naturlig og god møteplass.

Kirkene våre har gjennom året båret mye av både glede og sorg. Gjennom våre liv møter Guds verden vår verden, og Gud gjør den til sin.

Grunnlag og særpreg

Geografi

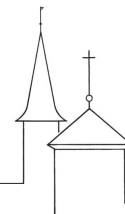
Ris menighet ligger på Oslos vestkant. Menigheten tilhører Vestre Aker prosti og ligger i Vestre Aker bydel. Soknet strekker seg fra sentrumsnære Frøen til Frognerseteren i Nordmarka. Ris har to bysentrum: Vinderen og Slemdal.

Ris menighet betjener to kirker: Ris kirke og Holmenkollen kapell. Soknet grenser til Voksen menighet, Røa menighet, Ullern menighet, Skøyen menighet, Vestre Aker menighet og Nordberg menighet. Mellom disse soknene er det stedvis uklare grenser, og soknebarn fra den ene menigheten kan føle tilhørighet hos andre. Dette har mye å gjøre med skolegrensene.

Demografi

Ris menighet er en av landets største menigheter, med årskull som i antall barn langt overskrider landsgjennomsnittet. Det er over 14 600 medlemmer i Ris menighet, mens det er over

23 000 innbyggere i soknet. I prosentandel er 62% av innbyggerne medlemmer i Ris menighet. Dette vil si at Ris menighet ligger under landsgjennomsnittet på 75% (2013), men godt over gjennomsnittet i Oslo bispedømme.

Det er verdt å nevne at menighetsbladet sendes ut til omtrent 10 000 husstander.

Det er lite gjennomtrekk av folk i soknet. De fleste som flytter inn her blir boende lenge. Det er lite fraflytting. Dette ser vi tydelig ved at de aller fleste av konfirmanterne våre også er døpt i menigheten.

Språk og kultur

Det er svært få mennesker med minoritetsbakgrunn tilknyttet soknet og i bydelen generelt. Utad oppleves menneskene i Ris i stor grad som ordentlige, ressurssterke og velformulerte.

Tradisjoner

Tallene for dåp og bryllup er høyere i Ris enn i mange andre deler av Oslo. I 2018 ble 70,1% av alle fødte i Ris sokn døpt inn i Den norske kirke.

Ris menighet har også blant landets største konfirmentkull. I 2015 ble 159 konfirmanter konfirmert i Ris. I 2016 er tallet 187 og i 2019 er tallet 212. Det er også viktig for mange å delta på julegudstjeneste, enten i Ris kirke eller i Holmenkollen kapell.

Teologi og spiritualitet

Her gjenspeiler nok medlemsmassen kirkens teologiske mangfold. Dette blir derimot lite debattert. Årsmøter og menighetsrådsmøter oppleves svært fredfulle uten de store konfrontasjonene.

Spiritualiteten uttrykkes stort sett innenfor liturgiske rammer som gudstjenester, andakter, seremonier osv. Gudstjenestens spirituelle uttrykk er gjennomgående tradisjonell, uten å være verken utpreget høykirkelig eller lavkirkelig. Det er ingen frimenigheter i området. Ei heller finner man gudshus av andre religioner.

Skole og utdanning

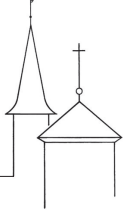
Skoler i soknet:

Slemdal skole (offentlig, 1. – 7. klasse)

Vinderen skole (offentlig, 1. – 7. klasse)

Svendstuen skole (offentlig, 1. – 7. klasse)

Holmen skole (offentlig, 1. – 7. klasse)

Oslo Montessoriskole (1. – 10. klasse)
Voksentoppen skole (offentlig spesialscole, 1. – 10. klasse)
Ris skole (offentlig, 8. – 10. klasse)
Midtstuen skole (offentlig, 8. – 10. klasse)

Det er også andre skoler i nærheten som har elever fra Ris sokn. Blant disse er f.eks. Grindbakken skole (1. – 7. trinn) og Hovseter skole (8. – 10. trinn).

Det som kjennetegner situasjonen til barn, ungdom og familier

Barn og ungdom i bydelen er svært travle. Svært mange driver med fritidsaktiviteter. I Vestre Aker var over 70% av alle barn og unge med i organisasjoner, klubber, lag og foreninger. Det er Oslos høyeste andel.

Mange barn opplever mye stress og mye press fra en sterk prestasjonskultur. Barn og ungdom møter krav til forpliktelse og prestasjon både på skole, fritidsaktiviteter og på sosiale arenaer. Dette gjenspeiles også i svært høye skoleprestasjoner. Vestre Aker bydel har den laveste andel ungdom som faller ut av videregående opplæring (14%). Godt under gjennomsnittet i Oslo (25%). Barnas aktiviteter og prestasjoner omtales ofte, og blir fort en suksessfaktor for foreldre. Foreldre er også veldig ivrige til å stille opp og følge opp barnas fritidsaktiviteter.

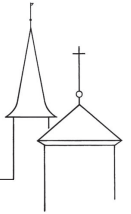
Fritidsaktiviteter

Av fritidsaktiviteter peker idrettsaktivitetene seg ut som de viktigste. Blant de viktigste idrettene er fotball, langrenn, alpint og tennis. Av kulturelle aktiviteter er dans det viktigste.

På Vinderen ligger Vinderen dansestudio, som er svært populært. Piano og ballett bør også nevnes av kulturelle aktiviteter. Både Nordmarka, Holmenkollen, vinterparken på Tryvann og Korketrekkeren ligger laglig til, så skiløpene er mange. Både Hemingbanen og Gressbanen ved Holmendammen er store, travle idrettsanlegg. Det er flere store idrettslag i området: Ready (hopp, bandy, friidrett, langrenn, alpint og fotball), Heming (alpint, fotball, langrenn, orientering, tennis), Try (allidrett, alpint, fotball, langrenn, løping og skiskyting) og Njård (allidrett, håndball, turn, tennis, sykkel, alpint, langrenn, fekting). Det er også to store treningssentre i området, på Heming og på Vinderen.

Sosiale forhold

Området preges av materiell velstand og høyt utdanningsnivå. Flere har hytte eller fritidseiendom. Foreldre har ofte stillinger som innebærer mye arbeid. Ungdom på Ris er nok også over gjennomsnittlig bereist. Ferier legger svært ofte utenlands, ofte også utenfor Europa. Området har den høyeste gjennomsnittsinntekten i landet. Dette gjelder for både kvinner og menn.

Likevel er inntektsforskjellen mellom kvinner og menn den høyeste i Oslo. Arbeidsledighetsandelen er lavest i Oslo, samt også andelen sosialhjelpsmottakere (1,4%). Andelen av familier som bruker au pairer er betydelig høyere i området enn ellers i landet.

I 2014 ble nesten $\frac{3}{4}$ av alle fødte i Vestre Aker bydel født av kvinner i tredveårene. Denne andelen er høyere enn i resten av Oslo, men ganske jevnt med andre vestkantsbydeler som Frogner, Ullern og Nordre Aker. Under 3 % av barna blir født av kvinner som er under 25 år. Kvinner i førtiårene står for 6% av alle fødsleene. Dette viser at aldersgapet mellom barn og foreldre er generelt sett mye større på Oslos vestkant enn ellers i landet. Barn og ungdom i Ris, og i bydelen generelt, har et merkbart høyt nivå av press på seg. Dette presset handler om utseende, utstyr, prestasjon, forventning, popularitet osv. Dette presset utøves særlig gjennom sosiale medier.

Barne- og ungdomskultur

Vestre Aker har sammen med Ullern den laveste andelen barn som i undersøkelser sier at de har blitt mobbet på skolen (5,6%), bare slått av Nordre Aker (4,6%). Det er godt under gjennomsnittet i Oslo på 8,2%. De har også sammen med nevnte bydeler høyest andel av 7.-10.-klassinger som sier at de trives godt på skolen.

Politiet uttrykker en sterk bekymring for en utbredt festekultur blant ungdom. Både alkohol og narkotika er lett tilgjengelig for ungdom. Bydelen figurerer også ofte i medienes søkelys grunnet dette.

*Tallene er hentet fra Statistikkbanken, Oslo kommune

Ris menighet: Administrasjon og frivillighet

Stab
Prester: Én sokneprest og to kapellaner. Vi har også tilgang på prostiprest som er ansatt i Vestre Aker prosti.

Diakoni: Diakon (50% ansatt i Ris menighet og 50% ansatt som ungdomsdiakon i Vestre Aker prosti).

Trosopplæring: Menighetspedagog (100%) og trosopplæringsmedarbeider (100%).

Kirkemusikk: To organister i 70%

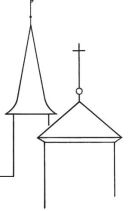
Administrasjon: Menighetssekretær (100%) og menighetsforvalter (100%). Vedlikehold: Vaktmester (100%).

Ungdomsarbeid: En ungdomsarbeider (50%).

Barnekor: Fire barnekorledere i mindre stillinger

Lokaliteter

Ris menighet disponerer to kirker, samt et menighetshus med flere større rom. I menighetshuset har menighetens ansatte kontorer. Storsalen og peisestuen blir utleid både til arrangement og faste aktiviteter, noe som kan gjøre det utfordrende å huse nye kirkelige aktiviteter. I kjelleren på menighetshuset finnes det et klubbrom for ungdommer. I Holmenkollen kapell finnes også en stor kjeller med kjøkken. Denne leies jevnlig ut til diverse arrangement.

Rishaven Menighetsbarnehage

Rishaven eies og drives av Ris menighet. Barnehagen har 34 barn i alderen 2 – 6 år i 2019. Det er henholdsvis 18 og 16 barn på Rødkløveren og Blåveisen som er aldersblandet. Samarbeidsutvalget er et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ som består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert.

Daglig leder har etter avtale hatt løpende kontakt med styrer på dagtid, og har blant annet behandlet spørsmål knyttet til økonomi, oppgradering av barnehagen og godkjenning av årsplan.

Aktiviteter

Annehver torsdag har vi middag for alle i peisestuen. I forbindelse med dette øver korene våre. Disse er Familiekoret og Tweening (5.-7. klasse). Korene bidrar også på flere av trosopplæringstiltakene våre, samt også på familiegudstjenester.

RISK er menighetens ungdomsklubb og drives av ungdomsarbeider. RISK har samlinger på torsdager i eget klubbrom.

Vi har også søndagsskole på de fleste av gudstjenestene i Ris kirke. Søndagsskolen er medlemmer i Søndagsskolen Norge.

Ris KFUK-KFUM-speidere har speidergrupper som samles på tirsdager på menighetshuset og i Gaustadskogen.

Lørdagscafeen er et møtested for alle, men spesielt for mennesker med psykisk utviklingshemming, og arrangeres en gang i måneden i peisestuen.

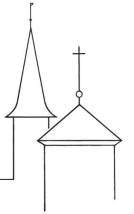
Tirsdagssamlinger foregår i peisestuen i Ris menighet hver tirsdag kl. 19. Her går man igjennom søndagens tekster, og samtaler rundt denne og andre temaer knyttet til tro og liv.

Utvalg

Menighetsrådet har nedsatt flere utvalg som hver jobber med sine områder.

Disse er: Økonomi- og vedlikehold, huskomité for menighetshuset og kjelleren i Holmen-

kollen kapell, gudstjenesteutvalg, trosopplæringsutvalg/barne- og ungdomsutvalg (møtes en gang i året), diakoniutvalg m/ grønn gruppe, bønnetjeneste, kirkeromsgruppe, Risbladet, redaksjon/informasjonsutvalg, Holmenkollen kapells venneforening.

Holmenkollen Kapells Venneforening

Holmenkollen Kapells Venneforening gir et verdifullt bidrag til kapellet. Dette viktige arbeidet gjør kapellet til et godt sted å være i så mange sammenhenger.

Prosjekt «Åpent Kapell» i Holmenkollen fungerer godt. En privat gave har muliggjort lønnet vertskap om sommeren og ved alle de store arrangementene i Holmenkollen. Gjestebogen vitner om at mange fra inn og utland opplever dette verdifullt og forteller om en kirke som er åpen og inkluderende.

Sommeren 2019 hadde kapellet 6500 besøkende.

Kommunikasjonsarbeid

Ris menighet har egen Facebook-side og nettside som oppdateres jevnlig. Det tas opp som eget punkt på stabsmøtene hva som er relevant å få ut på nett og facebook. I tillegg gis Risbladet ut fire ganger i året. Menigheten har også egen Instagram-konto.

Gudstjenestene blir annonsert hver uke gjennom gudstjenestelisten.no, som publiseres i Vårt Land og Aftenposten. Gudstjenesteliste blir satt opp hver måned ved Ris kirke og Holmenkollen kapell samt i menighetshuset.

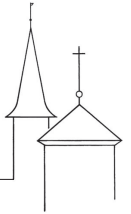
Trosopplæringen sender brev til aktuell aldersgruppe når det nærmer seg et trosopplæringstiltak, hvor det også blir informert om andre relevante aktiviteter i menigheten.

Det har også blitt brukt bannere, og plakater blir satt ut når det for eksempel er middag for alle.

Gudstjenesteliv

«Nåde være med dere og fred fra Gud, vår far, og Herren Jesus Kristus!» Slik åpner vi gudstjenestene våre. Gudstjenesten i kirkene er menighetens pulsslag som vi feirer hver søndag og helligdag. Det gjennomsnittlige gudstjenestetallet kan vi anse som stabilt de senere årene. Vi ligger høyt i Oslosammenheng, men vi vet at store dager som konfirmasjoner og julaften er med på å trekke gjennomsnittet opp. Vi opplever et godt gudstjeneste felleskap som vi gleder oss over og ønsker samtidig å utvikle gudstjenestene våre videre.

Kirkelige handlinger

Av statistikken kan vi lese en liten økning av dåp i kirkene våre, og vi ser at dåpstallene er relativt stabile i forhold til fødselstallene. Vi døper nå 70% av alle fødte i soknet. Vi har hatt et bevisst fokus på dåp de siste to årene. Nå møter menighetspedagog, trosopplærer og organist sammen med prestene til felles dåpsmøter. Her presenteres arbeidet vårt i tilknytning til familiemiddager, samtidig som babysang blir introdusert. Vår erfaring er at dette implementeres på en god måte i hver dåpsfamilie: Dette er vår kirke.

Det er viktig å etablere relasjoner med familiene allerede i dåpssamtalen. Allerede her får babyforeldrene en brosjyre til babysang og familiemiddag. Det er også en fordel om de får møte en trosopplærer og bli orientert om trosopplæringen i menigheten. Alle tiltak fra 0-3 år har familiene som mål. Barna kommer sammen med familiene sine, og aktivitetene og oppleggene blir lagt opp til dette.

Det er med stor glede vi ser at antall vielser har økt. Antallet begravelser er stabilt i forhold til alderssammensetningen. Vi feirer nattverd i praktisk talt alle søndagsgudstjenester og dette oppleves positivt av både stab og menighet. Nattverddeltagelsen er stabil. Ris menighet er en folkekirkemenighet.

Ris kirkes sidekapell brukes ukentlig til bønnesamlinger, både for menighet og ansatte. Kapellet er dessuten åpent hver dag, og er et viktig rom for stillhet og ettertanke.

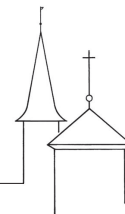
Ris kirke har en kirkeromsgruppe som har et øye for hva som kan berike og forskjønne kirkerommet og de tilhørende rom. Gruppen ser også til at det liturgiske utstyr holdes ved like.

Musikk og kultur

Vi ønsker at våre barn og unge skal bli kjent med kirkens kulturarv samt den kirkelige fornyelsen av denne. Allerede i dåpssamtalen får barna og familiene høre og lære salmer.

Vi ønsker også å formidle kirkens liturgi til barna, slik at de gjenkjenner de kristne fortellingene i liturgien. I kirkerommet er det mange symboler og mye kunst, slik som altertavle, glassmalerier, ikoner, mosaikk osv. Disse har vi mye fokus på når vi har aktiviteter i kirkerommet. Barna skal bli kjent med kirkekunst og lære om troen gjennom kunst.

Ris kirke og Holmenkollen kapell er preget av høy musikalsk aktivitet og en omfattende gudstjeneste-, konsert- og innspillingsvirksomhet. Følgende kor er formelt eller uformelt knyttet til Ris kirke: Tweensing, Ris Forsangerkor, Ris Familiekor, Sangverket, Vestre Aker Dusjlag, Ensemble Solis og Vokalkvintetten Fauna. I tillegg er også Kulturmixkoret med sin dirigent Per Oddvar Hildre sterkt knyttet til kirken og menighetshuset med jevnlig samlinger

og konserter. Disse korene, samt en del andre kor, vokalgrupper, solister og musikere deltar aktivt på gudstjenestene i Ris kirke. Det deltar kor eller korgrupper på samtlige gudstjenester, noe som styrker fellessangen på en meget god måte.

Samarbeidet med Holmenkollen Barne- og Ungdomskor fungerer godt, to konserter sammen med organist i Holmenkollen i løpet året, samt at de deltar på gudstjenester i julehøytiden. Gratiskonserter under Holmenkollens skikonkurranser er godt besøkt. I 2018 ble det installert nytt lydanlegg i Holmenkollen kapell, et samarbeid mellom KfiO, Holmenkollen kapells venner og private givere.

Instrumentene både i Ris kirke og Holmenkollen kapell vedlikeholdes og er i god stand. Orgelet i Ris kirke var nytt i 2011 og er klanglig sett helt unikt i norsk sammenheng. Det er bygget som en stilkopi etter den legendariske franske orgelbygger Aristide Cavaille-Coll, som var av helt avgjørende betydning for kjente franske orgelkomponister som Franck, Widor, Vierne, Messiaen m.fl. Ris kirke har også et flygel, et piano og et orgelpositiv, mens Holmenkollen kapell har et digitalorgel og et piano.

I 2018 ble det installert et nytt lydanlegg i Ris kirke. KFiO tok den største økonomiske biten, men Ris menighet bidro også gjennom mottatte gaver. Lydanlegget er meget godt tilpasset kirkerommet og dagens behov for fleksibilitet og utvidelser, både når det gjelder gudstjenester, kirkelige handlinger og konserter.

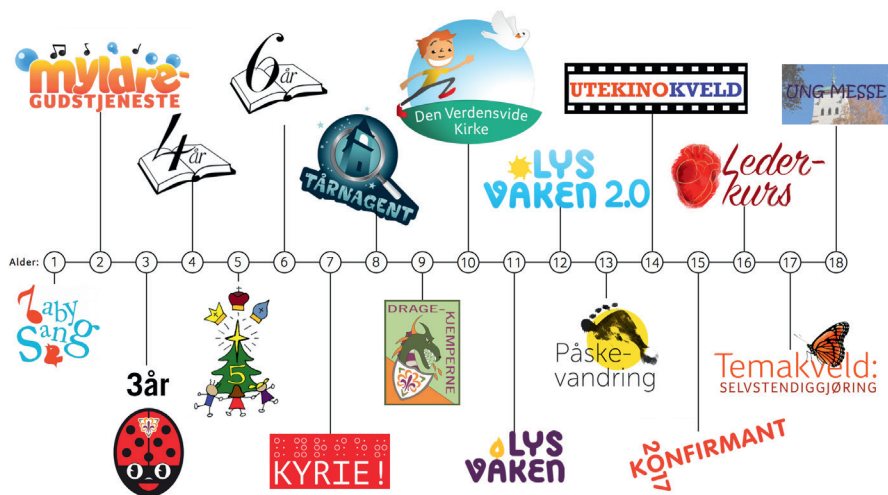
I vielser og begravelser er det stadig større variasjonsbredde på musikken. Mange velger tradisjonelt, men stadig oftere bes det om uvanlige stykker. Begge organistene forsøker i stor grad å være imøtekommende for folks ønsker. Vi forsøker å holde elektronisk musikkavspilling på et minimum, spesielt under vielser.

Trosopplæring, inkludering og tilrettelegging

Menigheten fikk i 2014 trosopplæringsmidler. Gjennom en toårsperiode, fra januar 2015, arbeidet menigheten med å lage en sammenhengende lokal trosopplæringsplan med tiltak for barn mellom 0-18 år. Denne ble gjort ferdig i mars 2017, og ble godkjent av biskopen i juni 2017. 2017 var året der hele planen skulle utprøves i sin helhet, med alle sine tiltak. Så å si alle i staben, inkludert vaktmester og de administrative, er involvert i trosopplæringstiltakene i tillegg til de kontinuerlige aktivitetene.

Trosopplæringsmedarbeider har hovedansvar for alle tiltak fram til konfirmasjonstiden. Det vil si alle tiltak fra babysang til tiltak for fjortenåringer. I mange av disse assisteres trosopplæringsmedarbeider av menighetspedagog og ungdomsarbeidere, samt også prester og diakon.

Menighetspedagog har ansvar for konfirmasjonstiden og tiltakene for 16-, 17- og 18-åringer, i tillegg til alle de kontinuerlige tiltakene. Menighetspedagog assisteres av trosopplæringsmedarbeider på de fleste av disse, samt også av ungdomsarbeidere, prester og diakon. Soknepresten har hovedansvar for dåpsmøtet, og prestene for hver sine dåpsgudstjenester.

Vi legger sterk vekt på at våre trosopplæringstiltak skal være for alle. Vi skriver i alle våre invitasjoner at man må melde fra dersom deltakeren trenger tilrettelegging slik at vi kan tilrettelegge og evt. sette inn flere ressurser. Vi opplever at mange av familiene og barna som kommer på våre tiltak ofte er gudstjenestefremmede. Når vi har samlinger og gudstjenester med mange familier, barn og unge, tilpasser vi salmene og liturgien slik at det i størst mulig grad oppleves givende og godt å være på gudstjenesten.

Foreldre og foresatte skal inkluderes i trosopplæringstiltakene våre, og vi inviterer disse til medvirkning på en eller annen måte, fra kakebaking til nattevakt. Foreldre som ønsker det får sitte og overvære samlingene om de ønsker det, og vi skal legge til rette for sosiale samvær for foresatte på våre tiltak.

Vi ønsker at menighetens trosopplæring kommuniseres og synliggjøres ved å sende ut invitasjoner til alle barna i de aktuelle årskullene pr. post. I disse invitasjonsbrevene vil det være en tidslinje som viser hvor langt i trosopplæringsløpet barna har kommet. Slik kan menighetens sammenhengende trosopplæring kommuniseres og synliggjøres på en god og forståelig måte, og familiene kan følge løpet barna er i.

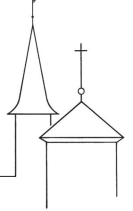
Barn og unges medvirkning

Vi ønsker å involvere de som kommer til våre trosopplæringstiltak både i planlegging og gjennomføring av gudstjenestene. I flere tiltak legger vi opp til et gudstjenesteverksted der barna og ungdommene får være med å utforme bønner, liturgi, prosesjon, bønnevandring og være med på gjennomføring av disse.

Ungdomsledere er også med å planlegge og tilrettelegge flere av trosopplæringstiltakene. Til utekinokvelden for 14-åringer er også ungdomsklubben i menigheten (RISK) med på både planlegging og gjennomføring. Etter konfirmasjonen inviterer vi ungdommene til å ta del i vårt lederkurs, og slik bli ledere på våre trosopplæringstiltak. Vi ønsker at våre barn og unge er aktivt deltakende fra de kommer til de går.

Diakoni

Det er flere tiltak i menigheten som kan plasseres under diakoniparaplyen. Den norske kirkes plan for diakoni har definert fire hovedområder for diakoni: Nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet.

I Ris menighet arbeider vi med grønn menighet og i 2018 ble menigheten godkjent som grønn menighet. Fremover vil det jobbes med å implementere de enkelte punkter fra planen. I tillegg har vi småbarnstreff, lørdagskafé, menighetsfest, sorgarbeid for unge og gamle. Vi driver internasjonal diakoni gjennom Kirkens Nødhjelp, institusjonsdiakoni, hjemmebesøk/soknebud. Vi har også besøkstjeneste, er med på ungdomsdiakoni i Vestre Aker prosti og samarbeider med bydelen gjennom SaLTO.

Det kristne menneskesynet skal gjennomsyre arbeidet vårt, at Gud har skapt hver enkelt av oss slik som vi er: Unike, med uendelig og ukrenkelig verdi. Diakoni handler om å ta dette menneskesynet på alvor, og er evangeliet i handling.

Misjon

Menigheten er ikke direkte knyttet til noe misjonsarbeid, men gjennom en lokal misjonsforening som er tilknyttet Ris menighet, og Sats 7 som er menighetens misjonsprosjekt. Ellers samarbeider menigheten med KFUK-KFUM og søndagsskoleforbundet.

Utsikter

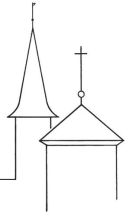
Vi tror at frivillig arbeid skaper tilhørighet og at vi gjennom felleskapet og de møtepunktene vi skaper, kan nå nye mennesker med det gode budskap, på den måten kan troen vår få ringvirkninger. Derfor ønsker vi spesielt å engasjere flere inn i aktiv tjeneste. Ris største utfordring i 2019 vil også være antallet frivillige hender.

Vi vil å skape enda større rom for barns deltagelse i gudstjenesten gjennom barnekroken og søndagsskolen. Arbeidet som drives for barn og familier blir ytterligere styrket, og ungdomsklubben RISK fortsetter med stor oppslutning. Den skal styrkes gjennom flere enkeltarrangement både lokalt og i samarbeid med prostiet.

Vi vil tilby et oftere åpent Holmenkollen kapell som kan bidra til at tilhørigheten blir like sterk for kommende generasjoner. Dette tydeliggjøres gjennom vielser, dåp, begravelser konserter og annet arbeid av kulturell og gudstjenestelig karakter. Samarbeidet med Skiforeningen og Holmenkollen Kapells Venner prioriteres høyt.

Vi vil fortsette å styrke det globale engasjementet ved å ha fokus på den verdensvide kirke. Ris menighet er en menighet som viser nestekjærlighet, kjemper for rettferdighet og verner skaperverket. Ris som «grønn menighet» utvikles videre i 2019.

Vi vil ta vare på enheten i kirken. Dette krever at vi fortsatt gir rom og viser respekt for hverandres syn, slik at alle fortsatt vill finne sin plass i felleskapet om tro og sakrament.

Til slutt

Mange ord, statistikker og tall kan ikke fullt ut beskrive den levende organismen som Ris menighet er. Daglig ser vi at nye ting skjer. Mange gir uttrykk for at det er godt å være en del av fellesskapet. Gjennom forskjellige aktiviteter og samlinger bygges et omsorgsfellesskap som gir trygghet og ansvar. Det levende livet vises også utover de fast deltakerne. Møtet med mennesker ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd knytter bånd inn i en verden med dimensjoner som peker oppover.

Ris menighet ønsker å være et fellesskap der de som hører til i menigheten opplever at de blir hørt, at det er bruk for dem, og at de har et "eieforhold" til det som foregår.

Menighetsråd, utvalg og stab vil utfordre alle som er interessert i hva som foregår i menigheten til å fortsatt engasjement slik at Ris menighet kan være et fellesskap der en vokser som kristen og mennesker, et kraftsenter i nærmiljøet.

Rapporten er utarbeidet av sokneprest Jan-Erik Heffermehl (innhold) og sekretær Ida Karoline Dørsjø Kristiansen (layout). Bjørn Tønnesen har tatt bildene på side 7, 11 og 15. Resten av bildene er fra arbeid gjennom året. KfiO har bidratt med vedlegg 3, 4, 6 og 7.

Vedlegg 1

Fra kirkedagbøkene:	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Antall innbyggere bosatt i soknet pr. 01.01.	20 031	20416	20894	21265	21664	22319	22644	22899	23143
Antall medlemmer bosatt i soknet pr. 01.01. – døpte	14 073	14092	14165	14287	14315	14428	14501	14600	14659
Medlemsandel – døpte	70,26%	69,02%	67,79%	67,19%	66,08%	64,64%	64,04%	63,8%	63,3%
Medlemmer: døpte + tilhørende 31.12	14940	14975	15068	15201	15271	15418	15473	15547	15622
Medlemsandel:døpte + tilhørende	74,58 %	73,35 %	72,12 %	71,48 %	70,49 %	69,08 %	68,33 %	67,9%	67,5%
Innmeldte	4	8	4	7	5	9	26	9	4
Utmeldte	27	41	17	25	46	76	233	50	38
Gudstjenester:									
Ant. gudstjenester søn- og helligdager inkl. alle konfirmasjonsdager	96	120	110	124	114	109	117	117	114
Deltakere søn – og helligdager inkl. alle konfirmasjonsdager	16 244	19 632	20899	19696	18741	17651	19246	18933	18155
Antall gudstjenester utenom søn- og helligdager (Note 1)	13	15	14	38	35	28	25	27	33
Deltakere utenom søn- og helligdager (Note 1)	2719	2952	3196	3639	3310	4324	4005	4583	5052
Deltakere pr gudstjeneste (inkl. søn- og helligdager og andre)	174	175	170	144	148	160	164	162	159
Antall gudstjenester julaften	7	7	8	8	8	5	8	8	8
Kirkebesøkende julaften	2 900	3480	3561	3843	3327	2623	3515	3689	3827
Skole- og barnehagegudstjeneste	10	10	10	11	12	11	10	12	14
Gudstjenester med nattverd	58	54	66	84	66	82	82	84	93
Nattverdgjester totalt	3 141	3729	3241	3912	4318	4536	3925	4731	4943
Dåp:									
Døpte	195	217	209	236	228	233	264	236	230
Døpte bosatt i soknet	171	162	166	157	171	165	196	153	211
Fødte i soknet	254	239	263	244	282 ²	301 ²	287 ²	264 ²	301 ²
Prosent døpte av fødte i soknet	67,3%	67,8%	63,1%	64,3%	60,6%	54,8%	68,3%	58,0%	70,1%
Konfirmerte	169	177	164	163	167	158	185	168	166
Døpte og «tilhørende» 15-åringer						231	219	223	214
Døpte 15-åringer						192	191	195	180
Prosent konfirmerte av døpte						82,3%	96,9%	86,2%	92,2%
Vigsler	65	86	96	63	60	82	67	57	79
Forbønshandlinger for borgerlige inngåtte ekteskap	3	0	5	1	0	0	0	0	0
Bisettelser/begravelser i soknet	117	116	117	82	90	102	112	121	111
Andre tall:									
Innsamlet kirkeoffer totalt,	547838	587989	528767	576501	591391	525015	485017	509676	474834
herav innsamlet kirkeoffer til egen virksomhet,	399917	452859	259380	297238	279322	261777	252765	249846	249548
herav innsamlet kirkeoffer til egen virksomhet i %	73,00%	77,0%	51,7%	51,6%	47,2%	49,9%	52,1%	49,0%	52,6%
Givertjeneste til egen menighet	141150	107200	134000	111400	112170	112400	109400	84650	85200
Innsamling til egen virksomhet	114358	324045	354381	221433	180430	236733	189969	184324	155810
Mottatte gaver	845120	456960	30 200	203800	73892	152680	259735	177278	178760
Julemesse, basar	81 649	-	-	-	-	-	-	-	-
Innsamlede midler til andre (Fasteaksjonen)	90 394	68 384	91 307	104306	144005	132969	151676	143171	118223

Note 1 Gjelder kvelds- eller morgenmesse på hverdager, gudstjenester på Vinderen bo- og servicesenter, barnehagegudstjenester og skolegudstjenester.

Note 2 Fra Oslo kommunes statistikkbank, antall «0-åringer».

Årsregnskap 2018 drift

380 Ris menighet - 2018

26.04.2019

	Regnsk 2018	Reg.bud 2018	Oppr.bud 2018	Regnsk 2017
INNETEKTER				
Brukerbet,salg,avg.og leieinntekter	-2.436.801	-2.418.952	-2.418.952	-2.328.888
Salg driftsmidler/fast eiendom	0	0	0	0
Refusjoner/overføringer	-627.728	-729.037	-729.037	-695.158
Statlige tilskudd	0	0	0	0
Rammeoverf/tilskudd fra kommunen	-89.086	-70.000	-70.000	-48.503
Tilskudd fra fellesråd/menighetsråd	-378.596	-382.149	-382.149	-374.655
Andre tilskudd, gaver, inns.midler	-1.176.753	-1.089.604	-1.089.604	-1.198.104
Sum driftsinntekter	-4.708.965	-4.689.742	-4.689.742	-4.645.308
UTGIFTER				
Lønn og sosiale utgifter	662.274	668.589	668.589	684.220
Kjøp av varer og tjenester	2.522.541	2.494.592	2.494.592	2.650.241
Refusjoner/overføringer	1.255.975	1.261.325	1.261.325	1.184.707
Tilskudd og gaver	386.469	306.300	306.300	439.001
Sum driftsutgifter	4.827.259	4.730.806	4.730.806	4.958.168
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	118.294	41.064	41.064	312.861
Renteinntekter og utbytte	-8.885	-9.120	-9.120	-7.308
Mottatte avdrag på utlån	0	0	0	0
Renteutgifter og låneomkostn.	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Utlån, kjøp av aksje,andeler o.l.	0	0	0	0
Netto finansieringsinntekter/-utgifter	-8.885	-9.120	-9.120	-7.308
Avskrivninger	139.630	142.800	142.800	139.630
Motpost avskrivninger	-139.630	-142.800	-142.800	-139.630
NETTO DRIFTSRESULTAT	109.409	31.944	31.944	305.553
Interne finansieringstransaksjoner				
Bruk av udisponert fra tidl.år	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-102.639	-102.639	0	-379.558
Bruk av bundne fond	-137.184	-109.779	-109.779	-132.229
Sum bruk av avsetninger	-239.823	-212.418	-109.779	-511.787
Avsatt til dekn.fra tidl.år	102.639	102.639	0	308.873
Avsatt til disposisjonsfond	0	1.688	1.688	0
Avsatt til bundne fond	1.050	76.147	76.147	0
Overf.til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Sum avsetninger	103.689	180.474	77.835	308.873
REGNSK.MES. MER-/MINDREFORBRI	-26.726	0	0	102.639

Hvilket driftstilskudd har soknet fått de siste tre årene

Kirkelig fellesråd i Oslo skal i henhold til Kirkelovens § 14 ledd d) og g), yte tilskudd til kontorhold og utstyr, og dessuten tilskudd til konfirmasjonsopplæring. Tilskuddet utbetales etter årlig budsjettvedtak i Kirkelig fellesråd i Oslo. Størrelsen på driftstilskuddet er i stor grad en konsekvens av tilgjengelige midler når faste utgifter til lønn og drift er fratrukket i driftsbudsjettet

Driftstilskuddet til menighetene er pr. i dag basert på følgende faste fordelingsnøkkel:

- 49,25% av tildelingen er beregnet ut fra antallet innbyggere
- 49,25% er beregnet på grunnlag av antall offentlig finansierte stillinger
- Domkirken får 0,5% i ekstratilskudd
- Protesetene får 0,25% i ekstratilskudd

Menighetene får også et tilskudd med et fast beløp pr. konfirmant.

Ris sokn har de tre siste årene fått følgende driftstilskudd, konfirmanttilskudd og husleietilskudd:

	2016	2017	2018
Driftstilskudd	kr. 158 753,-	kr. 162 535,-	kr. 170 336,-
Konfirmanttilskudd	kr. 55 300,-	kr. 67 320,-	kr. 63 460,-

I inneværende år vil Ris sokn få 176 248,- i driftstilskudd og 66 400,- i konfirmanttilskudd hvorav halvparten er betalt ut, og resten kommer i oktober / november.

Menighetskontorene i Ris ligger i et menighetseiet menighetshus. KfO betaler derfor et husleietilskudd for leien av disse lokalene. Tilskuddene de tre siste årene har vært:

	2016	2017	2018
Husleietilskudd	Kr. 144 800,-	Kr. 144 800,-	Kr. 144 800,-

I inneværende år vil vi Ris sokn få utbetalt kr 152 000 i husleietilskudd hvorav halvparten er betalt ut, og resten kommer i oktober / november.

Menigheten har i mange år vært med på trosopplæringsreformen og fått støtte til dette.

Regnskapstjenester levert av Kirkelig fellesråd i Oslo

Ris menighetsråd benytter seg av regnskapstjenester levert av Kirkelig fellesråd i Oslo. Menighetsrådet benytter seg av revisjonstjenester fra KPMG. Revisjonstjenestene er levert på grunnlag av avtaler som er inngått mellom Kirkelig fellesråd i Oslo og KPMG.

Kirkebyggene Ris og Holmenkollen

Beskrivelse av bygningsmassen som KfiO har ansvaret for

Ris kirke er en langkirke i tegl fra 1932. Tårnet er sideplassert og fungerer samtidig som et representativt overbygd inngangsparti. Kirken er listeført.

Holmenkollen kapell ble bygget i 1903. Det var en paneltre kirke med stolpekonstruksjon. Kapellet ble påtønt og brant helt ned i 1992. Et tidlig ønske fra kirkelig og offentlig hold om å bygge et moderne kapell ble fort satt opp mot et folkelig krav om å bygge en kirke som mest mulig lignet den opprinnelige.

Et nytt kapell tegnet av siv. ark Arne Sødal sto ferdig i 1996. Det har fått nye formelementer hentet fra stavkirketradisjonen, mer profilering og treskjæring hentet fra dragestilen. Kapellet oppgis å ha 220 sitteplasser.

Eiendomsgrensene

Ris kirke ligger på en 2 506 m² stor tomt som har gbnr. 41/1313. Den omkringliggende urnelunden er på 23 844 m², og har gbnr. 41/165. Menighetshuset ligger på en festetomt som tilhører Oslo kommune. Den er på 5 331 m² og har gbnr. 41/645. Den delen av urnelunden som sist ble tatt i bruk, ca 3 daa, er regulert til gravlund, mens resten av urnelunden, kirketomten og festetomten er regulert til bolig. Det pågår nå en regulerings sak for å omregulere den gamle presteboligtomten i Ekelyveien 15, (844 m²), til gravlundsareal. I den forbindelse vil også eksisterende urnelund, kirke og menighetshus bli omregulert til de formål arealene faktisk brukes til.

Kapellet ligger innenfor et område som er regulert til spesialområde, – bevaring – (offentlig bygning, kirke). Selve kirkeeiendommen er på 3 036 m² og har gnr 33 bnr 296.

Det er hovedsakelig en naturtomt med fantastisk utsikt over byen, og skiløypene kloss inntil. Kapellet har noe parkering på egen grunn, men har ellers bruksrett til p-plasser på opparbeidet parkeringsplass, syd for kirketomten. Dette er en felles utfartsparkering for skianlegget og kirken, hvor bruken er regulert ved skilting.

Oversikt over registrerte feil og mangler

Utvendig er kirken pusset opp i 2006. Ny pipe over tak ble utført i 2013. Utvendig er det nå bare behov for vedlikehold. Innvendig mangler kirken en samlet oppgradering av slitasje og forfall med unntak av nytt orgel i Cavaille-Coll stil som kom i 2011.

For Holmenkollen kapell det ikke behov for investeringsmidler i denne omgang med unntak av en utomhusplan- og arbeid for anlegget.

Hvem hos kirkevergen som skal følge opp ovennevnte punkt

Bygg- og anleggssjefen er inntil videre ansvarlig saksbehandler ved store bygningsmessige arbeider.

Hva bør og hva kan menigheten /soknet selv følge opp vedrørende kirkebyggene

Daglig leder har det lokale tilsynsansvaret for brannsikkerhet gjennom å være stedlig brannvernleder og at ansvar for at byggene er klargjort for kirkelige handlinger.

Menigheten står registret som «Grønn menighet» fra januar 2018.

Brannsikkerhet

Ris

- Sløyfebasert brannalarmanlegg oppkoblet mot BRE
- Nøkkelboks for tilgang til brannvesen
- Håndsløkkere, CO2, pulver og skum
- Sentralisert ledesystem (markering- og ledelys)
- Adresserbart brannalarmanlegg viderekoplet til 110-sentralen

Holmenkollen

- Nøkkelboks for tilgang til brannvesen
- Brannslanger i u.etg. og i 1.etg
- Håndsløkkere, CO2 og pulverapparater
- Desentralisert ledesystem (markering- og ledelys)
- Nytt fasadesikringsystem med flammedetektorer montert i 2019
- Brannalarmanlegg er nytt fra april 2016
- Forsamlingssal i u.etg har plass til 120 personer

Strøm-/energiforbruk i kirkebyggene

Kirken varmes opp med olje, som denne høsten er skiftet ut med bio- olje i påvente av innstallering av bergvarme, som det er søkt om på rehabiliteringsbudsjettet. Under vises strømforbruket som kommer tillegg til oljeforbruket.

Forbruk hittil i år mot tilsvarende periode i fjor

(1. januar - 31. august)

År	Forbruk	Temp.korr.
	[kWh]	[kWh]
2019	47 929	52 500
2018	51 278	52 300
Endringer	-3 349	200

Kapellet varmes opp med el.

Forbruk hittil i år mot tilsvarende periode i fjor

(1. januar - 31. august)

År	Forbruk	Temp.korr.
	[kWh]	[kWh]
2019	95 107	107 000
2018	99 724	103 200
Endringer	-4 617	3 800

Inventar Holmenkollen kapell

Elektronisk orgel, fabrikant Allen. Ca 30 år gammelt.

Piano

Glassmalerier i alle store vinduer. Kunstner: Rigmor Bove.

Lysekroner over koret, til stearinlys

3 Korstoler Brudestoler

2 forskjellige Brudestol

Døpefont

Prekestol

Lesepult

Alterkors, fondbilde,

Alterring, knefallselementer

Alterbord

Dåpsfat og -kanne i sølv

2 + 2 lysestaker i sølv

Prosesjonskors i sølv

Nattverdelementer: Skrin, disk, kalk og særkalker

Lysglobe

Sandkasse til lys

Inventar Ris kirke

Glassmalerier

10 Lysekroner

4 Brudestoler, prydstoler

4 Korstoler, høy rygg

9 Korstoler

Døpefont med dåpskanne og sølvfat

Prekestol

Lesepult

Alterring

Alterbilde, maleri på lerret

Alter

Ryde og Berg – orgel 2011. Cavaille-Coll-stil.

Orgel-positiv

2 syv-armede lysestaker

2 store sølv-lysestaker

2 tre-armede lysestaker

2 store kalker og særkalker

2 disker

Prosesjonskors

Prosesjonslysestaker

Vedlegg 6

